

USA

Výchozí text k pracovnímu listu

USA jsou **plošně 4.největší** státem světa (9,5 mil km²), podle počtu obyvatel **zaujímají 3. místo** a podle ekonomického potenciálu a politické síly jsou světovou velmocí.

Neobyčejná pestrost amerického národa je výsledkem neustálého přílivu přistěhovalců z celého světa. V USA žije přes 305 mil. Obyvatel, což je 60x více než v roce 1800, a čtyřnásobně více než na konci 19. st.

V současné době do USA imigruje přes 1 milion přistěhovalců, z toho 400 tisíc ilegálně.

V minulosti přicházelo nejvíce Evropanů, dnes především Asiaté a Hispánci.

Původní obyvatelé - **Indiáni** (kmeny Siouxů, Apačů, Dakotů, Navajů) byli téměř vyhubeni, dnes tvoří cca 2 miliony osob. Třetina z nich žije v kmenových rezervacích.

Černoši byli přiváženi z Afriky na práci na plantáže otrokářského Jihu. Jejich potomci tvoří 13% populace. V současné době osidlují velká města na severovýchodě USA. Černošská populace se vyznačuje nižšími příjmy, méně kvalitním vzděláním a vyšší kriminalitou. Dnes jsou nazýváni Afroameričany.

Hispánci žijící na jihu a jihozápadě USA pocházejí hlavně z Mexika a Karibiku. Mnozí z nich hovoří pouze španělsky. Jejich počet v populaci stále roste.

Podle **náboženství** dominují křesťané. Hlásí se k různým církvím. V USA žijí i muslimové a židé.

Americká populace se vyznačuje příznivými **demografickými charakteristikami**, nízkou mortalitou a vyšší natalitou a vysokou střední délkou života (75/80)

Míra urbanizace je vysoká – 80%. Pro americké osídlení jsou typické megalopole, pásy souvislého městského osídlení, kdy jedno město přechází plynule v druhé. Největší z nich je na východním pobřeží USA, od Bostonu přes New York a Filadelfii do Washingtonu, žije v ní asi 40 mil obyvatel a bývá označována jako Boswash. Druhá nejvýznamnější megalopole, Chipitz s 30 mil obyvatel, směřuje od Chicaga do Pittsburghu. Pacifické pobřeží mezi městy San Francisco, Los Angeles a San Diego lemuje megalopole SanSan s více než 20 mil obyvatel.

Americké velkoměsto – vybaví se nám New York nebo Washington. Hranice NY jsou neurčité, proto i počet obyvatel je různý (13 – 25 mil). Zahrnuje ostrovy Manhattan, Long Island a State Island. Převládají tu stavby z betonu a železa na šachovnicovém půdorysu. Washington, budovaný od počátku jako hlavní město federace, je jiný, určitější a má pevnější strukturu. Žádná budova nesmí být vyšší než Kapitol (sídlo Amerického kongresu). Velké plochy města zaujímají parky a zahrady.

Těžba surovin se podílí celkově 25% na celosvětové těžbě. Paliva – ropa a černé uhlí. Ropa (10% světové těžby) nestačí a musí se dovážet. Hlavní oblasti těžby: Aljaška, Kalifornie, Mexický záliv. Černé uhlí (třetina celosvětových zásob) se těží v oblasti Apalačských hor. Železná ruda se těží u Hořejšího jezera, ostatní suroviny se nacházejí převážně v oblasti Skalnatých hor.

Nejvýkonnější ekonomika světa má velké nároky na **výrobu elektrické energie**, které spotřebuje nejvíce na světě. 75% - tepelné, ostatní vodní a jaderné. Alternativní zdroje energie jsou zanedbatelné.

Hlavní ekonomická jádra – pět hlavních průmyslových oblastí:

1. Severovýchod

- Industrial belt
- Vznikal postupně na východním pobřeží, postupně i na západ – do oblasti Velkých kanadských jezer
- Tradiční obory – hutnictví železa (Pensylvánie, Ohio), hutnictví barevných kovů, stavební hmoty, těžké strojírenství, dopravní strojírenství (Chrysler – Ford a GM)
- Elektronika (General Electric, IBM), finančníctví

- Ekonomické těžiště se pomalu přesouvá k tichomořskému pobřeží
- 2. Jihovýchod – pobřeží Mexického zálivu a centrální Florida**
- Těžba ropy a zemního plynu
 - Slunečný pás (Sun belt)
 - Původně zemědělský region, dnes těžba ropy a petrochemie (EXXon Mobil Texaco)
 - Nejrychleji rostoucí populace
 - Centra Houston a Dallas
 - Florida – elektrotechnika a kosmické technologie – NASA
 - Národní ústav pro letectví a kosmonautiku – Mys Canaveral na Floridě
 - Cestovní ruch
- 3. Západní oblast – Kalifornie, Washington**
- Jih – SanSan – technologické parky – Silicon Valley, které jsou založené na vysokém podíl vědeckého výzkumu. Zázemí tvoří nejprestižnější univerzity světa – Stanford, Berkeley.
 - Elektronika, informační technologie, telekomunikační technika, farmacie (Hewlett Packard, Apple, Microsoft)
 - Filmový průmysl – Hollywood (LA)
 - Severozápadní oblast při hranicích s Kanadou – stát Washington – výroba letadel Boeing, kosmický dále dřevozpracující a potravinářský průmysl
- 4. Služby**
- USA pokrývají 15% celosvětového zahraničního obchodu
 - Obchodní partneři především z tzv. pacifického prostoru – Japonsko, Jižní Korea, Čína
 - Tradičními partnery jsou Kanada a Mexiko – smlouva o volném obchodu NAFTA
- 5. Zemědělství**
- ½ rozlohy země – zemědělská půda
 - Velký export potravin
 - Vyrovnaný podíl rostlinné a živočišné výroby
 - Rostlinná výroba členěná do pásů – belt. Pšeničný kukuřičný, bavlníkový
 - Ovoce a citrusy – Kalifornie, ovoce mírného pásu – Michigan
 - Lesnictví – největší světový producent stavebního dřeva – oblast severozápadu
 - Rybolov – významný světový výlov
- 6. Cestovní ruch**
- 60 NP
 - Nejdůležitější pás NP na západě USA ve Skalnatých horách
 - Nejznámější NP – Yellowstone a Yosemite
 - Světové dědictví UNESCO – Havajské ostrovy
 - Živočišná výroba – chov skotu, prasat a drůbeže
 - Chov skotu na maso – prérijní oblasti